

Carlo Mambriani Jaume Rosell Alda Tacca

ARQUITECTURA,
CONSTRUCCIÓ
I CIUTAT
EN LA
HISTÒRIA
D'OCCIDENT

1. El món antic

AGRAÏMENTS:

Bruno Adorni, Giacomo e Guglielmo Degli Antoni, Martí Duran, Lilia Ferrari,
Carlo Gardini, Lorenzo Giuliotti, Pere Hereu, Leslie Leonelli, Santiago Loperena,
Elda Morelli, Cecilia i Francesco Puma, Maria Bel Rosselló, Ferran Serra, Fabrizio Tonelli.

© Carlo Mambriani, Jaume Rosell, Alda Tacca
Edició: Garsineu Edicions, Ap. 61, 25620 TREMP
Assessorament lingüístic: Àngels Ballarà

Totes les fotografies i els dibuixos, readaptats expressament per a aquesta edició són dels autors, excepte en els casos en què se n'especifica l'autoria. La fotografia de la coberta és el Temple de Posidó a Súnion.

ISBN: 84-95194-00-7
Dipòsit legal: L-1036-1998
Primera edició: setembre de 1998
Impressió: Arts Gràfiques Bobalà, S.L.
Enquadernació: Fontanet

A Elena Fieschi

SUMARI

PREFACI	9
1. EL MÓN ANTIC: HISTÒRIA I CULTURA	11
2. ANTECEDENTS DE GRÈCIA	21
3. LA CIUTAT AL MÓN GREC I HEL·LENÍSTIC	35
4. L'ARQUITECTURA A LA GRÈCIA ANTIGA	43
5. LA CONSTRUCCIÓ DEL TEMPLE GREC	53
6. TERRITORI I CIUTAT AL MÓN ROMÀ	65
7. L'ARQUITECTURA ROMANA	75
8. MATERIALS I TÈCNIQUES A L'ARQUITECTURA DE L'IMPERI	85
9. ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ ROMANA CRISTIANA	95
10. CIUTAT, ARQUITECTURA I CONSTRUCCIÓ EN TEMPS DE JUSTINIÀ	103
BIBLIOGRAFIA	113

PREFACI

Si els passos i els ulls la recorren, l'arquitectura pren vida: les columnes desfilen sota el sol que les modela, es destrien en la penombra les nervadures ogivals per a conduir la mirada emocionada cap als vitralls de llums infinites, s'obre improvisament l'espai mesurat d'una plaça renaixentista, la qual potser ens desvetlla llunyana, entre les desordenades teulades d'un barri vell, els rínxols d'una cúpula barroca. Moure's allà, sentir l'espai, la llum, les dimensions i aturar després el temps per acariciar un basament de travertí, no és pas com llegir un llibre d'arquitectura, –en el nostre cas, a més, en blanc i negre.

Però, tot i això, aquest llibre vol ajudar. Primer, oferint algunes claus per a comprendre i poder compartir les complexes sinèrgies que ha generat una obra d'art; segon, aproximant-se –per força a grans, grandíssimes, línies– als esdeveniments culturals, polítics i econòmics que estenen el coneixement allà on s'encreuen diversos camins disciplinaris.

D'altra banda, en aquests textos, hem volgut considerar el moment constructiu, posar de manifest que la construcció és un fet arquitectònic i que com a tal cal entendre-la i estudiar-la. I fins i tot hem tractat de fer present l'entorn de l'arquitectura, sigui aquest un ambient natural o, més sovint, la ciutat, que és, des de sempre, el més fecund gresol d'idees.

Per això, doncs, arquitectura, construcció i ciutat.

I, *Arquitectura, construcció i ciutat en la història d'occident*, perquè creiem necessari individuar primer la nostra identitat i reconèixer-nos, per poder després reconèixer el valor de tot el que és divers de nosaltres.